

Quo vadis, ZSVTS?

doc. Ing. Ján Lešinský, CSc. Slovenská spoločnosť propagácie vedy a techniky

O tento príspevok sme požiadali pána **doc. Ing. Jána Lešinského, CSc.** predsedu Slovenskej spoločnosti propagácie vedy a techniky. Najmä preto, lebo viac rokov pôsobil ako predseda/prezident ZSVTS; zastupoval ZSVTS vo Výkonnom výbore Európskej inžinierskej federácie - FEANI (dnes Engineers Europe) a veľmi dobre pozná zväzové pomery a súvislosti.

ZSVTS (SR v EÚ) na Slovensku po roku 2025

Vstup do Európskej Únie bol nielen z hľadiska ekonomického (hlavne trhy a zákazníci), ale aj z hľadiska starostlivosti o človeka (školenie a zdravotníctvo) významným krokom vpred. Tak ako schopnosť „nasat“ kvalifikovanú prácu nie je v každom sektore už dnes úspešná, ani schopnosť „vyrovnať“ krok s idúcimi nie je každému daná. Našou úlohou je nielen predvídať, ale SEBA a DRUHÝCH aj pripraviť na niektoré väčšie i menšie zmeny v súvislostiach s novými podmienkami, ktoré umožnil voľný pohyb ľudí, tovaru, peňazí a služieb – v tom i činností, ktoré má v náplni VTS.

EÚ je kontinentálne silný subjekt pre rozvoj 300 územných celkov doteraz. Konkurencia bola aj bude pre naše VÚC veľká, neodmysliteľnou súčasťou sú aj jednotlivci – členovia spoločností VTS. Poučenia z prekonaných najmä 5-tich rokov neštandardného prežitia – rozpad a zložitý návrat k spolupráci - nie všetkým všetko vo výrobkoch materiáloch a energiách - nedostatočný tlak na múdrenie štúdiom - vojny na viacerých kontinentoch - nová deľba práce, vrátane človek-stroj – prináša aj nové otázky a riešenia.

Veľmi rýchlo a neustále bude potrebné reagovať na:

- sektorové analýzy, ktoré prinesú aj medzi - odborové súvislosti
- spojencov vo svojom okolí (podnikateľskom, územnom)
- primerané ocenenie pre odborníkov
- prepojenie PRAX - ŠKOLY - VEDA A VÝSKUM
- združenia s primeranou - aspoň európskou - komunikáciou VŽDY V PROSPECH poslania
- zväzy, ktoré s informáciami pracujú v prospech členov organizácie

VÝCHODISKÁ - TRENDY (inžinier – jeho podpora)

A) **zmenili sa kompetencie inžiniera a ďalších vzdelancov, ktorí tvoria členstvo:**

- ODBORNÁ KOMPETENCIA: nové (medzi-) odbory, aj „pohľad zvonka“,
- „INTERNETOVÁ“ KOMPETENCIA – orientácia v médiách, výber, rýchlosť, analýzy, ale hlavne SPOLUPRÁCA prostredníctvom sietí V REÁLNO M ČASE,
- METODICKÁ KOMPETENCIA – nový systém riadenia (nositeľ poznatkov, manažér), práca v tímoch (aj s medzikontinentálnou komunikáciou),
- SOCIÁLNA KOMPETENCIA – vzťah k práci ako nevyhnutnosť „seberealizácie“, individuálna aktivita v otázke kariéry, vlastný prístup k využitiu šancí – „management of chance“,

aj preto je potrebné technikom nie po 15 ale už po 7 až 10 rokoch ponúkať absolvovanie ďalšieho vzdelávania so zameraním na komunikáciu a riadenie !

B) zmenila sa spolupráca a spojenci

- aj keď stále inžinier (tvorí vedome anonymne a kolektívne) je členom MULTI-DISCIPLINÁRNE ZLOŽENÉHO kolektívu,
- kolektív (tím) TRANS – DISCIPLINÁRNE MYSLÍ
- tím INTER – DISCIPLINÁRNE pracuje

C) zmenili sa ciele organizácií potrebujúcich inžiniera

- prerod z LEN projektovej organizácie, LEN výrobcu súčiastky, LEN výrobcu stroja, LEN finančnej alebo poradenskej spoločnosti na SPOJENECTVO a od VÝROBY, po „pracovný – zákaznícky“ vzťah SO ZÁKAZNÍKOM, až po recycling stroja,
- štíhla výroba intenzívnejšie využíva kvalifikovaného pracovníka,
- TLC (Total Life Cycle) aj PLM (Product Life Cycle Management) potrebuje úplne nový typ inžiniera – od tvorby diela až po jeho návrat medzi zdroje materiálov a energie

D) hlavne pre nás) zmení sa POHYB ĽUDSKÝCH ZDROJOV

- absolvent TU predpokladá aj uplatnenie v zahraničnej spoločnosti doma, resp. v zahraničí,
- stúpa podiel zapojenia externých pracovných síl (expertov, výskumu, vývoja, trénerov, ...)
- v období sietí inžinierska práca mení charakter – OD PONUKY (na sieti) až po POŽADOVANÉ RIEŠENIE (väčšinou po sieti) nároky na kompatibilný hardware, software,
- STÁLE rastúci tlak medzinárodnej konkurencie

>>> Bude stále širší priestor pre ponuky (globálne), ale menší priestor pre priemerných a zaostávajúcich !

Verejné združenia, zväzy, vedecko-technické spoločnosti, svojim kolektívnym poznaním a spoluprácou majú pomôcť tvorcom tvoriť, urýchľovať prenos kvalifikovaných informácií, rozširovať zručnosti a posilňovať vôľu.

Hlavný rozdiel (2025 / 2000) očakávame v budúcej konkurencii – dnes máme na svete 1,5 miliardy mladých obyvateľov na svete, navštevujúcich školy. To je toľko, ako bolo v roku 1900 všetkých obyvateľov na planéte! A okolo roku 2050 budú všetci globálne aj našou konkurenciou !!!

OTÁZKY UŽ TERAZ:

Slovensko

- ČO prinášame a prinesieme my do roku 2050 do EÚ (v oblasti VaT)
- ktorý PRODUKT ponúkne
- ktoré ČINNOSTI prevezmeme
- aké ZMENY budú účelné vo vzdelávaní (základné, sekundárne i doplnkové)
- kto stanoví NOVÉ CIELE (prieskum, návrhy, účasť spoločností)
- aký bude NÁŠ VZŤAH k aktivitám zvonka

Zväz VTS

- AKO BUDEME FINANCOVAŤ NAŠU ČINNOSŤ
- KTO BUDÚ NAŠI SPOJENCI
- AKÉ BUDE PREPOJENIE ZSVTS NA ÚZEMNÉ CELKY, VLÁDU, KOMISIU EÚ
- AKÝ SERVIS PONÚKNEME PRE SPOLOČNOSŤ SR
 - o manažment
 - o systémy
 - o činnosť
 - o financovanie
- AKO pripravovať obyvateľov SR na nedostatok materiálov a energií (kľúčové faktory v spracovateľskej krajine)

Spoločnosť VaT

- Ako budeme združovať odborníkov, členstvo, výhody a služby
- Akou činnosťou budeme financovať spoločnosti
- Aké formy spolupráce budú využívať členovia s DT ZSVTS i novými ekonomickými subjektami

PODNETY PRE ROKY 2025 – 2030 (zmeny ?)

- systém, hľadanie, výber a zapojenie TAlentovaných jednotlivcov do spolupráce v spoločenstvách ZSVTS
- rozvíjať inovované TEchnické diela a TEchnologické postupy aj pod logom ZSVTS
- časový rámec (TIme) stanoviť ako núdzu (materiály, energie)
- nastoliť TOlerantnosť ako štýl práce
- navrhnúť spoločné výhľadové pracoviská senior-junior (TUtori) pre diela (štúdie, fyzické modely, ...) ponúkané výrobné praxi globálne konkurenčné

Na záver

je potrebné optimalizovať prebiehajúce procesy GLOBALIZÁCIE v

1. obchode
2. kapitálovom financovaní
3. informáciách-komunikácii
4. ľudskej činnosti (hlavne v riešení osamelosti a tvorby nových efektívnejších kolektívov).

Členské organizácie majú takú možnosť. Naše ciele a úlohy budú z medzinárodného pohybu motivovať aj inšpirovať každého jednotlivca.

Príspevok predstavuje Materiál na zamyslenie – apríl 2025 – výročie 2050.